

IMPORTANȚA UNEI COMUNICĂRI EFICIENTE ÎNTRE ORGANELE CARE APLICĂ PROCEDURA INSOLVENȚEI

Jud. Liliana SANTAVAN

Abstract

Carrying out the professional activity in optimal parameters involves, among other things, the adjustment and the improvement of the procedures in order to respect for the rights of the parties in the insolvency cases and to solve the cases with celerity. These objectives can be mainly achieved through communication. An openness to innovation, within the limits established by law and according to the conventions that Romania has ratified, can only be achieved through communication between those called to administer the procedure.

Keywords: *communication, insolvency cases, insolvency procedure.*

Printre principiile pe care se bazează prevederile Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, indicate la art. 4, relevante pentru gestionarea eficientă a activității organelor care aplică procedura, se află următoarele: „asigurarea unor proceduri de prevenire a insolvenței și de insolvență eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri, de natură a duce la descărcarea de obligații” (pct. 3), „asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedurile prevăzute de prezenta lege” (pct. 4), „valorificarea în timp util și într-o manieră cât mai eficientă a activelor” (pct. 11), „administrarea procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență de către practicieni în insolvență și desfășurarea acestora sub control instanței de judecată în limitele prevăzute de prezenta lege” (pct. 13).

Organele care aplică procedura sunt expres indicate la art. 40 alin. (1) din Legea nr. 85/2014: instanțele judecătorești, judecătorul-sindic, administratorul judiciar și lichidatorul judiciar.

Această înșiruire ne permite să considerăm că, în esență, judecătorul (magistratul) și practicianul în insolvență (organizat în oricare din formele de exercitare a profesiei prevăzute de art. 4 din O.U.G. nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență) sunt persoanele direct implicate în aplicarea procedurii insolvenței și sunt primele chemate a asigura efectuarea cu

celeritate a actelor și operațiilor prevăzute de lege, precum și realizarea în condițiile legii a drepturilor și obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni [art. 40 alin. (2) din Legea nr. 85/2014].

Principiile indicate anterior și atribuțiile organelor care aplică procedura reglementate de legiuitor în Secțiunea 2 din Legea nr. 85/2014 (Subsecțiunile 1, 2, 5 și 6) pot fi cu adevărat respectate și realizate, folosind, alături de alte mijloace, **comunicarea**.

Relația profesională între organele care aplică procedura pare complicată, greu de descifrat pentru unii, ușor abordabilă pentru alții. Administrarea cu celeritate a unei proceduri de insolvență implică traversarea unor bariere personale de comunicare, autoimpuse sau preluate cutumiar.

Articolul de față are ca scop aducerea în atenția organelor care aplică procedura insolvenței a unei metode aplicate a conceputului de comunicare, în sensul indicării și formulării de recomandări susceptibile de îmbunătățire a activității, de favorizare a relațiilor profesionale și de asigurare a performanței, respectând, în același timp, drepturile tuturor celor implicați în procedură și asigurând dreptul la un proces echitabil atât debitorului, cât și creditorilor acestuia.

Tipul de activitate pe care îl desfășoară judecătorul și practicianul în insolvență impune o comunicare scrisă în majoritatea cazurilor, dar și una verbală manifestată la termenele de verificare a stadiului procedurii ori la cele privind soluționarea unor aspecte litigioase (fond și apel).

Mai mult decât orice, măsurile dispuse de judecătorul-sindic/instanță apar în actele întocmite de instanță, rezoluții, încheieri, hotărâri finale, iar comunicarea dintre administrator/lichidator judiciar și judecător este preponderent scrisă.

Cu toate acestea, modalitatea de transmitere a informațiilor între judecător și practician nu rămâne fără consecințe, impactul cel mai mare răsfrângându-se asupra procedurii, asupra debitorului și creditorilor.

Astfel, reamintesc că legiuitorul a dat la îndemâna procedurii instrumente pentru administrarea cu celeritate a procedurii, reglementând forma de comunicare dintre cei implicați în administrarea procedurii, precum și cea dintre aceștia și părțile dosarului.

Art. 94 din Legea nr. 85/2014 reglementează că, „pentru celeritatea procedurii de insolvență, în condițiile art. 38 alin. (2) lit. c), instanța poate stabili, pentru creditorul care a solicitat deschiderea procedurii de insolvență sau administratorul judiciar desemnat, îndatoriri în ceea ce privește prezentarea probelor cu înscrisuri, relații scrise, poate solicita la interogatoriu persoanele identificate ca făcând parte din conducerea societății, poate solicita asistența și concursul acestora la efectuarea actelor de procedură, precum și orice alte demersuri necesare soluționării cauzei”.

Norma indicată la art. 40¹ alin. (1) Legea nr. 85/2014 permite asigurarea celebrității prin obligarea contestatorului/reclamantului la înștiințarea părții adverse, sub sancțiunea aplicării unei amenzi judiciare: „pentru toate cererile, contestațiile,

acțiunile întemeiate pe dispozițiile prezentului titlu, întâmpinările, precum și toate actele depuse în dovedirea pretențiilor formulate, titularul acestora va depune și dovada comunicării lor debitorului, administratorului judiciar/lichidatorului judiciar, creditorului și/sau comitetului creditorilor după caz, în forma și termenele prevăzute de lege. În cazul în care legea prevede comunicarea către toți creditorii procedurii, atunci aceasta se va realiza de către instanța de judecată prin BPI”.

Cu siguranță, această prevedere nou introdusă, prin art. I pct. 59 din Legea nr. 216/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență și a altor acte normative, nu înlătură aplicarea de către judecător/instanță a prevederilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014, potrivit cărora, „prima citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele împotriva cărora se introduce o acțiune, în temeiul dispozițiilor prezentei legi, ulterior deschiderii procedurii insolvenței, se vor realiza potrivit prevederilor Codului de procedură civilă și prin BPI...”.

Practicianului în insolvență și părților dosarului, în cazurile expres indicate de lege, le sunt recunoscute calitățile procesuale active de a promova acțiuni cu scopul de a înlătura efectele prejudiciabile ale activității debitorului, administratorului statutar sau ale altor persoane vinovate de ajungerea debitorului în stare de insolvență.

În acest sens, reamintim acțiunile pentru anularea actelor sau operațiunilor frauduloase ale debitorului în dauna creditorilor și cele privind atragerea răspunderii pentru intrarea în insolvență, întemeiate pe art. 117 și art. 169 din Legea nr. 85/2014, care reprezintă cele mai frecvente forme de manifestare activă a atribuțiilor practicianului în insolvență în litigiile de natură contencioasă din cadrul procedurii insolvenței.

Prin urmare, nu trebuie neglijată importanța comunicării de către practicianul în insolvență a cererii de chemare în judecată către pârât, și aceasta nu în considerarea amenzii judiciare care poate fi aplicată, ci în scopul asigurării celerității procedurii și respectării dreptului la un proces echitabil prin informarea pârâtului în timp util despre existența litigiului.

Dacă comunicarea este eficientă, celeritatea se manifestă la cel mai înalt nivel.

Diversele sincope în comunicare au, de cele mai multe ori, cauze obiective.

Termenele lungi date de judecătorul-sindic atât în dosarele de bază, pentru verificarea stadiului procedurii, cât și în dosarele asociate, pentru soluționarea diverselor aspecte litigioase ale procedurii ori cele date de instanța de apel în soluționarea căii de atac sunt profund influențate de volumul de activitate al judecătorului-sindic/instanței, care, în marea majoritate a cazurilor, soluționează și dosare în alte materii sau stadii procesuale.

Conform datelor statistice extrase din aplicația Stasis Ecris (criteriul volumul de activitate aferent anului 2022 în materia faliment – nivel național), toate cele 42 de tribunalele au avut de soluționat un număr de 48.621 dosare de faliment, dintre

care 20.365 dosare reprezintă dosare noi intrare în cursul perioade de referință, iar cele 14 curțile de apel au avut de soluționat 9.645 dosare, dintre care 6.957 dosare reprezintă dosare noi intrare în cursul perioade de referință. De asemenea, în aceeași perioadă, durata medie de soluționare a unui dosar este de 588 zile pentru tribunale și 541 zile pentru curțile de apel.

Prin urmare, volumul de activitate și durata proceselor în materia insolvenței pot fi ajustate, dacă se acordă o mai mare atenție gestionării dosarului de insolvență. Astfel, efortul depus este diminuat, iar satisfacția muncii crește.

Judecătorul dorește soluționarea dosarului în parametrii optimi, știut fiind că activitatea acestuia este evaluată și în funcție de criteriul eficiență, ce implică rata de soluționare a dosarelor, stocul de dosare mai vechi de 6 luni în materie civilă, ponderea dosarelor închise într-un an, redactările în termen.

Următoarele prevederi legale permit respectarea celerității și asigură o comunicare scrisă eficientă între judecător și practicianul în insolvență, de recomandat a fi folosite în dosarele asociate în care practicianul în insolvență are calitate procesuală activă.

Obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților [art. 9 alin. (2) Cod procedură civilă], având o deosebită importanță temeiurile de drept indicate în cererea introductivă care trebuie să se plieze pe starea de fapt. Impactul unei corecte indicări a obiectului cauzei se răsfrânge asupra activității administratorului/lichidatorului judiciar care nu mai poate iniția litigii identice ulterior soluționării celui respins ca neîntemeiat. Efectele lucrului judecat (art. 431 Cod procedură civilă), atât cel negativ (nimeni nu poate fi chemat în judecată de două ori în aceeași calitate, în temeiul aceleiași cauze și pentru același obiect), cât și cel pozitiv (oricare dintre părți poate opune lucrul anterior judecat într-un alt litigiu, dacă are legătură cu soluționarea acestuia din urmă), nu permit inițializarea unui al doilea litigiu care să corecteze omisiunile din primul litigiu¹.

În situația în care se observă neconcordanțele în timp util, se poate apela la modificarea cererilor de chemare în judecată ce poate fi realizată, potrivit art. 204 Cod procedură civilă, „sub sancțiunea decăderii, numai până la primul termen la care acesta este legal citat”, ulterior acestui termen, modificarea cererii de chemare în judecată peste termen putând avea loc numai cu acordul expres al tuturor părților.

Conform art. 194 lit. e) Cod de procedură civilă, „când reclamantul dorește să își dovedească cererea sau vreunul dintre capetele acesteia prin interogatoriul

---

¹ Sentința civilă nr. 60/22.05.2023 a Tribunalului Sălaj, publicată în BPI nr. 8912/24.05.2023, în care s-a reținut că „aspectul privind disproporția de valoare nu a fost analizat în considerarea prevederilor art. 117 alin. (2) lit. b) care nici nu au fost indicate de reclamant ca temei de drept, ci în vederea conturării cât mai exacte a stării de fapt și pentru analizarea conduitei părților implicate tocmai în considerarea temeiului de drept raportat la care se solicită angajarea răspunderii – art. 117 alin. (2) lit. c)”.

pârâtului, va cere înfățișarea în persoană a acestuia, dacă pârâtul este o persoană fizică. În cazurile în care legea prevede că pârâtul va răspunde în scris la interogatoriu, acesta va fi atașat cererii de chemare în judecată.”, iar potrivit art. 203 Cod procedură civilă, „(1) Judecătorul, sub rezerva dezbaterii la primul termen de judecată, dacă s-a solicitat prin cererea de chemare în judecată, va putea dispune citarea pârâtului la interogatoriu, alte măsuri pentru administrarea probelor, precum și orice alte măsuri necesare pentru desfășurarea procesului potrivit legii. (2) În condițiile legii se vor putea încuviința, prin încheiere executorie, măsuri asigurătorii, precum și măsuri pentru asigurarea probelor”.

În funcție de specificul și complexitatea dosarului, dacă se apreciază concludentă proba cu interogatoriul pârâtului persoană fizică, aceasta poate fi solicitată prin cererea de chemare în judecată, judecătorul cauzei având posibilitatea citării pârâtului la interogatoriu, sub rezerva dezbaterii la primul termen a încuviințării probei și sub sancțiunea prevăzută de art. 358 Cod procedură civilă potrivit căreia, „dacă partea, fără motive temeinice, refuză să răspundă la interogatoriu sau nu se înfățișează, instanța poate socoti aceste împrejurări ca o mărturisire deplină ori numai ca un început de dovadă în folosul aceluia care a propus interogatoriul. În acest din urmă caz, atât dovada cu martori, cât și alte probe, inclusiv prezumțiile, pot fi admise pentru completarea probatoriului”².

În cazul persoanelor juridice, interogatoriul se atașează cererii de chemare în judecată [art. 355 alin. (1) raportat la art. 194 lit. e) Cod procedură civilă], urmând a fi comunicat pârâtului împreună cu aceasta.

În cadrul dosarelor asociate, alături de cererii introductive, este recomandabil să fie atașate înscrisurile solicitate a fi încuviințate în probațiune, existența acestora în dosarul de bază nefiind suficientă pentru încuviințarea și administrarea probelor în dosarele asociate.

Prezența practicianului în insolvență la termenul stabilit pentru verificarea stadiului procedurii ori la termenul fixat pentru soluționarea problemelor litigioase este oportună, creând cadrul propice pentru diverse clarificări. Există însă situații în care practicianul în insolvență nu se prezintă, iar din partea administratorului/lichidatorului judiciar se prezintă persoane cu diverse calități/funcții în forma de organizare (ex. contabil, secretar, practicieni în insolvență asociați fără drept de reprezentare). O astfel de reprezentare nu este legală, fiind contrară prevederilor art. 80 și 84 Cod procedură civilă, conform cărora, persoanele juridice își pot exercita drepturile procedurale prin reprezentant legal (titularul cabinetului individual de insolvență sau al întreprinderii profesionale unipersonale cu răspundere limitată, asociații coordonatori care reprezintă societatea profesională cu răspundere limitată), convențional (consilier juridic sau avocat) sau judiciar (formă

---

² Sentința civilă nr. 45/19.01.2023 a Tribunalului Sălaj, publicată în BPI 1342/25.01.2023, în care s-a considerat lipsa pârâtei de la interogatoriu ca un început de dovadă în folosul reclamantului lichidator judiciar.

de reprezentare a persoanelor juridice incompatibilă cu procedura insolvenței, în cazul practicienilor în insolvență).

Nu în ultimul rând, este în folosul procedurii solicitarea judecării în lipsă a dosarelor asociate, în temeiul art. 411 alin. (1) pct. 2 Cod procedură civilă, în caz contrar și în lipsa părții, judecata cauzelor urmând a fi suspendată.

Cererea de judecare în lipsă formulată în dosarele de bază de către administratorul/lichidatorul judiciar nu are nici un efect, având în vedere că în aceste dosare, instituția suspendării voluntare a cauzei (art. 411 Cod procedură civilă) este incompatibilă cu specificul procedurii. Art. 342 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 prevede că dispozițiile legii insolvenței „se completează, în măsura în care nu contravin, cu cele ale Codului de procedură civilă și ale Codului civil”.

O atenție sporită trebuie acordată depunerii în timp util în dosarele de insolvență a actelor întocmite pe parcursul procedurii.

Situații ca cele în care convocatorul adunării creditorilor a fost depus la dosar împreună cu hotărârea adunării convocate sau în care nu a existat *cvorum* în cadrul adunărilor creditorilor se impun a fi evitate atât pentru că aglomerează activitatea administratorului/lichidatorului judiciar și complică desfășurarea procedurii, cât și pentru faptul că o administrare a procedurii în această manieră produce vătămări ale drepturilor părților, debitor și creditor deopotrivă.

Părțile dosarelor de insolvență urmăresc desfășurarea procedurii și își adaptează conduita procesuală în funcție de informațiile pe care și le extrag din dosarele de insolvență la care au acces, urmărirea publicațiilor Buletinului procedurilor de insolvență fiind puțin uzitată de acestea.

De aceea, este foarte important ca actele întocmite să fie transmise instanței la un moment imediat publicării acestora în BPI, tocmai pentru a da posibilitatea părților să ia cunoștință de acestea prin accesarea portalului just.ro.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a sancționat unele proceduri naționale care nu au asigurat o protecție efectivă a drepturilor prin prisma art. 6 - dreptul la un proces echitabil.

Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” [Bellet împotriva Franței, pct. 38; Zubac împotriva Croației (MC), pct. 76-79]. Efectivitatea dreptului de acces impune ca o persoană „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale”. În cauza *Zavodnik împotriva Sloveniei*, se făcea vorbire despre o notificare în cadrul procedurii insolvenței. Curtea a hotărât că modul în care a fost notificată ședința nu a fost adecvat (ședința fusese anunțată pe panoul de afișaj al instanței și în jurnalul oficial), ceea ce l-a împiedicat pe reclamant să conteste repartizarea activelor (*Zavodnik împotriva Sloveniei*, pct. 78-81)³.

³ https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_6_civil_rum.

De aceea, considerăm potrivit ca actele pentru care se impune publicarea în BPI să fie depuse la dosar în ziua următoare publicării, împreună cu dovada publicării care trebuie să indice actul publicat, numărul și data buletinului în care a fost publicat. Dovada publicării se poate efectua cu extrasul de pe portal, copia buletinului ori dovada privind îndeplinirea procedurilor de publicare. Nu face dovada publicării actul/extrasul în care se menționează că s-a transmis spre publicare un document.

Așa cum s-a arătat anterior, dosarele de insolvență se soluționează după mai multe termene, activitate care implică formarea mai multor volume ale dosarului de insolvență. Tocmai de aceea, pentru o mai bună gestionare a acestora, este potrivit ca actele pentru care se impune publicarea în BPI să fie depuse la dosar împreună cu dovada publicării, de recomandat în ziua următoare publicării. Astfel, organele care aplică procedura și părțile pot regăsi ușor documentele în dosarele aflate pe rolul instanței, inclusiv prin accesarea dosarului electronic, iar părțile pot lua la cunoștință în timp util activitățile desfășurate în procedură.

O comunicare eficientă presupune și o atenție sporită în redactarea rapoartelor de activitate în care se recomandă menționarea activităților efectuate și a măsurilor luate în perioada de referință a raportării, fără preluări ale activităților din rapoartele anterioare și pentru a împiedica volumul de informații inutile. De asemenea, se recomandă evitarea depunerii la doar a raportului de activitate cu o zi înaintea termenului de judecată ori chiar în ziua termenului stabilit pentru verificarea stadiului procedurii. Obișnuința de a depune la dosar în ultimul moment rapoartele de activitate, precum și actele întocmite, împiedică părțile și judecătorul cauzei să ia cunoștință de conținutul acestora în timp util.

Judecătorii-sindici își gestionează dosarele repartizate și efectuează verificările stadiului procedurii, în temeiul legii, cu inerentele particularități date de specificul activității, iar informația transmisă apare în primul rând în hotărârile pronunțate, constant îmbunătățite în conținut. De aceea, pentru o conformare completă a administratorului/lichidatorului judiciar dispozițiilor judecătorului-sindic se impune parcurgerea întregului dispozitiv (explicitat în considerente).

Organele care aplică procedura au și rolul de a se asigura că activitatea lor nu vatamă drepturile terților. Pentru aceasta, se impune o atenție sporită predării arhivei, mai ales în cazul societăților intrate în insolvență care au avut angajați și pentru care, în viitor, există probabilitatea inițierii unor litigii pentru dovedirea vechimii în muncă. În aceste situații, arhiva trebuie predată societăților specializate, iar nu lăsată în custodia fostului administrator statutar ori a unei alte persoane.

Punctual, în funcție de specificul procedurii, este recomandabilă abordarea unei atitudini proactive de către practician, în sensul propunerii judecătorului-sindic a anumitor măsuri care sunt potrivite pentru administrarea corespunzătoare a procedurii. Ca exemplu, raportul de activitate să fie depus într-o altă frecvență decât lunară, luând în considerare prevederile deciziei RIL nr. 27/2022

conform căreia, nu se poate dispune închiderea procedurii decât după soluționarea definitivă a cererii de angajare⁴.

Un aspect al comunicării eficiente pe care dorim să îl prezentăm este și acela adoptat la nivelul Tribunalului Sălaj referitor la menționarea, alături de obiectul dosarului de bază (faliment – cererea debitorului/creditorului), a expresiei „practician agreat” în situațiile în care debitorul sau creditorul titular al cererii de deschidere a indicat în cuprinsul acesteia administratorul/lichidatorul judiciar propus pentru a fi desemnat în procedură. În considerarea art. 45 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 85/2014, s-a apreciat că această modalitate de înregistrare a dosarelor de insolvență permite practicienilor în insolvență să aleagă în cunoștință de cauză dosarele la care doresc să trimită oferte de preluare a poziției de administrator/lichidator judiciar în dosarul respectiv.

O formă de comunicare subsidiară comunicării consacrate este folosită în cadrul Tribunalului Sălaj în caz de urgență, fiind transmise prin e-mail solicitările judecătorului-sindic către practicienii în insolvență. Această modalitate de comunicare se folosește când este nevoie de clarificări ale actelor depuse în dosarele de insolvență, completări ale acestora ori solicitări de depunere de acte. Corpul practicienilor a arătat o deschidere față de această formă de comunicare și nu au existat opoziții.

Schimbările semnificative din tehnologia informației pot deschide uși pentru noi forme de comunicare între judecători și practicienii în insolvență, sporind eficiența și celeritatea.

Organele care aplică procedura ar putea lua în considerare dezvoltarea unor platforme de comunicare specializate, securizate și criptate, care să permită judecătorilor și practicienilor în insolvență să interacționeze profesional în legătură cu dosarele aflate pe rolul instanțelor, în mod confidențial și în timp real. Aceste platforme ar putea include funcționalități precum videoconferințe, mesagerie securizată și acces la documente digitale.

Trecerea la o justiție digitalizată necesită timp, resurse și, pentru a fi eficientă, implică o viziune la nivel național. Până la atingerea acestui deziderat, instanțele de judecată își pot adapta procedurile la nivel individual, accesând mijloacele avute în prezent la dispoziție și valorificând la maxim potențialul acestora.

În urma pandemiei, practica socială s-a schimbat radical, iar utilizarea ședințelor video în cadrul procedurilor judiciare a devenit o normă mai ales în cauzele penale. Dacă aplicațiile TeamViewer sau altele similare nu au fost agreate pentru că interferează cu rețeaua internă a instanțelor de judecată ce necesită protecție specială față de intruziuni exterioare, aplicațiile uzuale de genul

---

⁴ Decizia nr. 27/2022 referitoare la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 174 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 173 alin. (2), precum și ale art. 180 din aceeași lege, publicată în M. Of. nr. 64/26.01.2023.

Whatsapp ar permite o comunicare rapidă, având acces la imagine și sunet, fără interferențe cu rețeaua securizată a instanțelor. Este esențial ca participanții la procedura insolvenței să agreeze un astfel de mijloc de comunicare.

Într-o societate aflată în continuă evoluție, reglementarea corespunzătoare a comunicării virtuale în procedurile judiciare este esențială pentru a asigura eficiența și transparența sistemului judiciar. Este obligatoriu să ne adaptăm la noile realități și să găsim modalități de a integra tehnologia în procesul judiciar într-un mod echitabil și sigur pentru toți participanții.

Comunicările virtuale reprezintă o cale necesară în cadrul procedurilor de insolvență, cu condiția implementării unui cadru legal adecvat. Modificarea reglementării actuale, în sensul indicării exprese a acestor forme de comunicare între organele care aplică procedura, ținând cont de specificul procedurilor de insolvență și riscurile asociate, ar permite asigurarea unei justiții moderne, adaptată la realitățile contemporane, capabilă să gestioneze situații critice cu un impact economic și social semnificativ.

Fără a avea pretenția exhaustivității, considerăm că cele prezentate anterior pot folosi organelor care aplică procedura insolvenței pentru îmbunătățirea activității acestora, pentru ajustarea căilor de comunicare având ca finalitate eficientizarea procedurii și asigurarea celerității judecării cauzelor în materia insolvenței.